

ס ו ד י ב י ו ת ד

שיחה בין ראש הממשלה הגב' ג. מאיר
ומזכיר המדינה הד"ר קיסנינג'ר
ביום 1.3.74 שעה 11.45 (במדרשה)
בהשתתפות: השגריר ש. דיניץ ומר פיטר רודמן
נרשם ע"י מר ש. דיניץ

המזכיר פתח בדיווח על בקורו במצרים ובן ביקש למסור
מספר נקודות מעשיות:-

א. ניכסון יבקר באזור, כנראה במאי. המזכיר רוצה
להבטיח לראש הממשלה, שכמובן, כל בקור באזור
יכלול גם את ישראל.

רה"מ אמרה שנשמח לקבלו.

ב. המזכיר סיפר שגמאסי יוצא לדמשק לעזור בקידום
הפרדה הכוחות עם סוריה. כמו-כן משגר סאדאת
אגרות בנושא זה לכמה מראשי מדינות ערב.

ג. מזרחי ולוי.

סאדאת נתן הוראה לשחררם בנוכחות המזכיר.
השחרור יתבצע תוך 48 שעות. המזכיר היפנה תשומת-
לב סאדאת לעובדה, שמספר הסוכנים המצריים המתבקשים עתה הוא 74 במקום
שישה ובן שהם כללו הרוסי. סאדאת הסכים לוותר על הרוסי והמזכיר אמר,
שכמהווה של רצון טוב, ישראל הסמיכה אותו להודיע על הסכמתה להחזיר
את כל הסוכנים, שנמצאים ברשימה שהמצרים הגישו, במידה ואמנם הם נמצאים
בירה, מאחר ובדיקה הרשימה טרם הושלמה.

ד. המזכיר מסר שסאדאת הודיע לו, שהוא שחרר כבר 200 אלף חיילים. המזכיר אמר, שהיה מועיל לו היינו יכולים למסור לו, עבור סאדאת, כמה שחררנו אנחנו.

ה. המזכיר ציין, שבכל שיחותיו הארוכות בבקור זה עם סאדאת, לא העלה סאדאת את ענין השלב השני של ההסדר. ממש לפני היציאה, העלה המזכיר, ביוזמתו, את השאלה, כדי למנוע מסאדאת את הרושם שהוא מתחמק מדיון בנושא. סאדאת אמר שטרם הגיע הזמן לדון בסוגיה זו.

ו. המזכיר אמר, שבמשך כל השיחה, לא הזכיר סאדאת את גבולות 1967. סאדאת הופיע בבגדים אזרחיים בפעם הראשונה מאז המלחמה, וציין שהדבר לא נערך משמעות.

ז. סיסמה הפקה והסיוור (Reconnaissance) . המזכיר סיפר שסאדאת אמר לו, שהוא זרק את הפוקסבאט הסובייטי ממצרים. סאדאת מסכים שארה"ב הטיס U-2 במקום SR-71. המזכיר אמר שזה יותר נוח וזול לאמריקאים. הוא מניח שאין לנו התנגדות. כמובן שאנחנו נקבל את התמונה. המזכיר אמר שהם יחננו את ה-U-2 בקפריסין ויתחילו בסיסות ב-5 במרס. המזכיר מסר לנו מפת תוואי הסיסה של ה-U-2 (רצ"ב).

ח. המזכיר אמר, שסאדאת הסכים להארכת המנדט של ה-UNEF לשנה נוספת, במקום המנדט של שישה חודשים שהיה קיים עד כה.

ט. מכאן עבר המזכיר לדבר בנושא הפרדת הכוחות עם סוריה, כפי שהשתקף בשיחותיו עם סאדאת:-

(1) המזכיר הסביר לסאדאת את כל המהלך בדמשק. סאדאת היה מרוגז על הסורים. סאדאת טען שהוא רוצה בהסכם הפרדה עם הסורים וגם הסורים זקוקים לזה. סאדאת הרגיע את המזכיר ואמר לו, שעכשו, מאחר שהסורים התנהגו בצורה קשוחה, אין המזכיר צריך למהר במהלכים ואיננו לחוץ בזמן.

- (2) המזכיר אמר, שישראל מוכנה להחזיק כחצי הסריטוריה של המובלעת. אבל, חוץ מאמץ עילאי, יוכל אולי הוא (המזכיר) לשכנע את ישראל להכליל את כל המובלעת. אך אין לו על-כך כל בטחון.
- (3) סאדאט השיב שצריך להבחין בשתי בעיות: מה יוכל הוא לתמוך בצורה דיפלומטית, ומה יהא עליו לעשות במקרים של התפתחויות טונות:- אם יצליח המזכיר להביאנו לקו של אוקטובר, הוא (סאדאט) ינסה להציג זאת כהצלחה. אך אם הסורים יתנגדו לזה ויצאו למלחמה, יצטרך סאדאט לתמוך בהם. לעומת זאת, אם יצליח המזכיר להשיג רצועה קטנה (Small strip) מעבר לקו הסגול, אז הוא (סאדאט) מוכן להחזיק התחייבות, שאפילו אם סוריה תתנגד לזה ותצא למלחמה, הרי הוא (סאדאט) לא יתמוך בה, וגם יצא פומבית נגדה. לכך הוא מוכן להחזיק התחייבות רשמית למזכיר.
- (4) המזכיר הבהיר לסאדאט, שלאחר שהוא ראה את הספה, ברור לו שישראל לא תוכל לוותר על אף ישוב אחד. לפי דעת המזכיר - זכך אמר לסאדאט - שני דברים הם בלתי אפשריים להלוטין:-
1. שישראל תעזוב איזה שהוא ישוב;
 2. שבוחות סודיים יזונו מעבר לקו של אוקטובר באיזה שהוא מקום.
- סאדאט אמר, שהוא מבין זאת, אך אם כמה קילומטרים יוכלו להינתן לסורים מעבר לקו הסגול, הוא (סאדאט) יתמוך בעמדה זו, פומבית, ויתנגד למלחמה אם הסורים ינקטו בדרך זו.
- (5) כאן הסבירה ראש הממשלה למזכיר את השוני בין המצב בגזרה המצרית לבין המצב בגזרה הסורית ומדוע הסכמנו לחתום למצרים שסח מעבר לחעלה, בעוד שאין הדבר אפשרי בחזית הסורית.
- (6) המזכיר אמר, ששמע שאסאד (כנראה בהשפעה בקור גרומיקו) אמר, שהמזכיר לא הביא עמו שום דבר לדמשק.
- (7) כאן הרחיב המזכיר את הדיבור על החשש שלו מהתפוצצות בעת בקורו הערב בדמשק, ואה"כ שוב חזר לסכם את העמדה לגבי הסוויס עם הסורים,

כפי שהשתקפה בשיחה עם סאדאט, ואמר: אם הסורים יעמדו על מפת המינימום שלהם (שנמסרה לנו בזמנו, ושהראו לו אותה עכשו כקהיר מחדש), כי אז אין כל הסכם וגם סאדאט לא יתמוך בזה. אם ההצעה תתבסס על קו ה-6 באוקטובר, אזי יציגו זאת המצרים כהצלחה. אך אם הסורים יילחמו, תצטרך מצרים להצטרף. אם תהיה הצעה על קו הגיוני יותר (מעבר לקו הסגול), אזי המצרים לא יילחמו.

(8) לשאלת השגריר: מה יגיד היום גמאסי לסורים, השיב המזכיר שגמאסי יגיד:

א. שאל להם לדחות, על הסף, כל הצעה שהמזכיר יביא, כי הנסיון שלהם (של המצרים) מלמד שבאמצעות המו"מ, המצב השתפר;

ב. אם יוכלו לקבל את הקו של 6 באוקטובר, הרי זה הישג לא מבוטל; למרות שהמזכיר לא יציג להם את קו 6 באוקטובר, אלא רק דעיונות כלליים.

ג. גמאסי יגיד, שהועדה המצרית פתוחה בפניהם לנהל המו"מ בג'נבה ברגע שירצו בכך.

המזכיר אמר, שהצעה זו של גמאסי, היא רק מהווה מצרית כדי שאסד ידחה זאת. למזכיר ברור שהסורים ידחו ההצעה ויעדיפו לשוחח בושינגטון. (הערה השגריר: למעשה, המזכיר כבר גמר זאת אחם בפגישתו הראשונה בדמשק).

(9) פה בקשה ראש הממשלה את השגריר לקרוא את הודעת סאדאט לעתונות לאחר סיום שיחותיו עם המזכיר בקהיר.

ראש הממשלה אמרה, שהיא מעודדת מדברי סאדאט, משום שהוא מדגיש ומציין שגם ההסכם עם מצרים הושג בשלבים שונים והוך התדיונות ארוכה.

רה"מ חזרה ואמרה, שאולי כדאי להתחיל בהחזרת הפליטים לכפריהם ולהגיע לעיסקה בענין החזרת השבויים.

המזכיר אמר, שעם כל הענין שיש לסורים בזה, הוא מסופק אם יסכימו.

(10) המזכיר חזר והדגיש שהוא מאמין - עכשו יותר מהמיד - שברמת הגולן יתכן רק הסכם אחד, וזה הסכם ההפרדה. לא יכול להיות הסכם נוסף בגולן, מפני שאין לישראל יותר מה להציע. לכן, הוא (המזכיר) איננו נבהל מכמה קילומטרים מעבר לקו הסגול, או מהסיועון שאם במסגרת הסכם ההפרדה נזוז מעבר לקו הסגול: מה נעשה כשלב השני - , פשוט משום שאיננו מאמין שיכול להיות שלב שני. בעיקר, לאחר שראה את מפת הישובים.

המזכיר ציון, שכאשר הוא אומר 4 ק"מ מעבר לקו הסגול, זה יכול להיות אחד, או שניים, או 3 ק"מ.

(11) ראש הממשלה הבהירה, בהרחבה, מה המשמעות בשבילנו של נסיגה מעבר לקו הסגול, ואמרה שהיום, זה דינמיס בארץ.

המזכיר אמר, שאין הוא מבקש מאתנו כל החלטות על איזה שהוא קו, וכל מה שהוא מבקש, עכשו, שלא נעשה הכרזות פומביות איזה הנאים נקבל ואיזה הנאים לא נקבל, כדי שהוא יוכל לעזוב את האזור בשקט. כל מה שהוא רוצה להודיע, עם עזיבתו את האזור, הוא: שסוכם שלאחר הקמת הממשלה, בתוך שבועיים, חשבר ישראל נציג בכיר לווישינגטון, כדי לדון בהפרדה הכוחות, והסורים, מצידם, יעשו אותו דבר.

בשיחותיו היום ברמשק, ידבר המזכיר על קונספציות כלליות, כפי ששמע מהרמטכ"ל, ואין בכוונתו להציג קוים כלשהם.

(12) כאן אמר המזכיר, שסאדאת אמר לו, שאפשר לפתור את כל הבעיה ע"י שנציע לסורים את קונייטרה. אבל המזכיר מבקש, שאפילו אם אנו חושבים בכוון זה, לא לעשות זאת עכשו. חזר והדגיש, שכל מה שהוא רוצה להשיג עכשו, זה למנוע התפוצצות עכשו וליצור המסגרת להמשכו של המו"מ בווישינגטון בעוד כשבועיים.

המזכיר הסביר, שהקופה זו נחוצה לו גם כדי לסיים האמברגו על הנפט ושובו של בומדיין ססין ב-10 במרס.

(13) ראש הממשלה אמרה, שגם לנו איך אינטרס להביא העניין למשבר. אבל חשוב שבחקופת הביניים לא יפתחו הסורים באש. המזכיר אמר, שישתדל לפעול בכוון זה, אך כידוע, הסורים הם "משוגעים".

המזכיר הזר ואמר, שיש לעשות הכל כדי למנוע, עכשו, משבר, ולהרויח זמן, כי בינתיים כמה דברים יכולים לקרוח:-

- הערבים לא יורידו את האמברגו, ואז יהיה שיקול מחדש של כל פעולתם הדיפלומטית של האמריקאים;

- אסד יעשה שטויות;

- סאדאת יתמוך בקו ה-6 באוקטובר.

המזכיר הוסיף שמבחינת ישראל, כל השיבות ההסכם עם סוריה היא פוליטית ולא צבאית.

י. תוך כדי השיחה אמר המזכיר, שקבלו מברק הבוקר, שביקורי הצלב האדום התחילו בשעה 09.00 הבוקר.

יא. לשאלת רה"מ אמר המזכיר, שהעביר לסאדאת את בקשותינו בקשר לשבויים ונעדרים (לפי הרשימה שקבל מהרמטכ"ל) וכך יעשה זאת בשיחתו עם אסד הערב.

יב. המזכיר העלה עם המצרים ענין חיפושי הגויות והם אמרו לו שאם נחפש 2-3 ק"מ מעבר לקווים, זה בסדר. אך מעבר לזה, רוצים שנעשה באמצעות האו"ם. הבטיחו שיאפשרו לאו"ם לעשות זאת בכל מקום שנגיד.

יג. בסוף השיחה, העלה השגריר את שאלת הסיוע הכלכלי ובעיקר הקציב סיוע-חוץ לשנת 1975. השגריר אמר, ששר האוצר (ספיר) ירצה לדבר עם המזכיר בנושא זה. (שיחה בנושא זה עם שר האוצר התקיימה בנפרד).

=====